

Ongetande uitgifte bontkraag 1899

Peter Raetsen

In 1899 verscheen er in Nederland een nieuwe uitgifte, Koningin Wilhelmina "Bontkraag". Het ontwerp en staalgravure zijn van E. L. Mouchon. De rand is van D. E. G. Knuttel. De zegels van 5 cent rood en de 10 cent grijs uit deze serie zijn als gevolg van een werkstaking in januari 1923 in de drukkerij tijdelijk ongetand uitgegeven in diverse kantoren in Nederland.

In het Nederlands Maandblad voor filatelie van 1923 lezen we het volgende: Juist voor het verschijnen van de lang verwachte uitgifte in eene nieuwe uitvoering, worden de verzamelaars nog even verrast. Het betreft het verschijnen van twee waarden, 5 cent rood, koptype, en 10 cent grijs met wijde arceering, ongetand. Het is bijna 60 jaar geleden, dat zulks in Nederland geschiedde. En de reden hiervan?. Wij laten hier de copie van een briefje, door den heer Pull, controleur bij de P&T. te Haarlem, gezonden aan de postzegelhandelaar Bohlmeijer & co te Amsterdam.

Haarlem 23 Januari 1923

In antwoord op uw schrijven d.d. 22 dezer heb ik de eer U mede te delen, dat een partij frankeerzegels van 5 cent en 10 cent officieel ongeperforeerd aan een aantal kantoren is verstrekt. Die zegels maakten deel uit van een partij, welke wegens de staking in het typografen – bedrijf niet konden worden geperforeerd; thans is alles weder normaal. Andere waarden zijn niet ongeperforeerd verstrekt. Omtrent den omvang van de verstrekte hoeveelheden kan ik geen nadere mededelingen doen.

Aan
de fa. Bohlmeijer & co
Amsterdam

Hoogachtend,
Uw dw.
Pull

5 cent Bontkraag

10 cent Bontkraag

De postzegels zijn aan de volgende kantoren verstrekt (lijst uit 1923)

Aalten, Amerongen, Amersfoort, Anne Paulowna, Apeldoorn, Bergen (Noord Holland), Bergen op Zoom, Beverwijk, Bilthoven, Bloemendaal, Borculo, Borne, Broek op Langedijk, den Burg (Texel), Bredevoort, Culemborg, Deventer, Dieren, Dinxperlo, Doesburg, Doetinchem, Doorn, Domburg, Edam, Eefde, Eibergen, Elburg, Epe, Enschede, Genderingen, Gorsel, Haarlem, Helder, Hengelo, Middelburg, Ruurlo, Steenwijk, Twello, Velp, Wageningen, Winterswijk, Zeist, Zutphen, en Zwolle.

Briefkaart van Groenlo naar Buenos – Aires in Argentinië van 26 juli 1924.

Tarief: 5 cent. Drukwerk 1^e gewichtsgroep buitenland volgens de tarieflijst van 1 maart 1921.

Briefkaart van Edam naar Borna bij Leipzig in Duitsland van 23 januari 1924.

Tarief: 12½ cent. Briefkaart buitenland volgens de tarieflijst van 1 maart 1921.

Brief van Edam naar Brussel in België van 4 februari 1924.

Tarief: 15 cent. Brief 1^e gewichtsgroep **België** volgens de tarieflijst van 1 maart 1921. Er is dus **5 cent** teveel betaald. (Het buitenlandstarief was 20 cent. Speciaal tarief voor België was 15 cent)

Brief van Arnhem naar Amsterdam van 5 oktober 1931.

Tarief: 6 cent. Brief 1^e gewichtsgroep interlokaal volgens de tarieflijst van 1 maart 1930.

Brief expresse van Hoogeveen naar Zuidhorn van 6 december 1924.

Tarief: 50 cent. Brief expresse 1^e gewichtsgroep interlokaal volgens de tarieflijst van 1 januari 1922. Brief 10 cent + expresserecht 40 cent totaal 50 cent.

Brief van Baarn naar Bussum van 27 januari 1923.

Tarief: 10 cent. Brief 1^e gewichtsgroep interlokaal volgens de tarieflijst van 1 januari 1922.

Brief van Roermond naar Brussel in België van 10 november 1933.

Tarief: 10 cent. Brief 1^e gewichtsgroep België volgens de tarieflijst van 1 november 1928.

(Het buitenlandstarief was 12½ cent. Voor België was er een speciaal tarief 10 cent.)

Brief aangetekend van Rotterdam naar Amsterdam van 11 november 1927.

Tarief: 30 cent. Brief 2^e gewichtsgroep aangetekend interlokaal volgens de tarieflijst van 1 juli 1927. Brief 15 cent + aantekenrecht 15 cent totaal 30 cent

In januari 1923 verschijnen er van de ongetande uitgifte, postzegels met z.g. **nood – tanding**. In het maandblad voor filatelie uit 1923 lezen we het volgende.

Op eenig postkantoor schijnt men proeven genomen te hebben, z.g. nood – tandingen aan te brengen. Wij vernamen van perforaties door middel eener naaimachine. De heer P.C. Korteweg, Alkmaar, schrijft zelfs over een “Berger – Noodtanding”. De directeur van het postkantoor te Bergen (Noord Holland) moet een half vel van 10 cent op de een of andere wijze (ook door eene naaimachine ?) van een tanding voorzien hebben, gelijkende op de kleine gaatjestanding der 4^e uitgave van Nederland van 1872/88. Hij had daarmede de bedoeling, de ambtenaren, met den verkoop der ongetande zegels belast, het scheiden der enkele exemplaren gemakkelijk te maken. Toen echter bleek, dat de verkoop der ongetande zeer vlot verliep, heeft hij van verdere perforatie afgezien.

Er is niet alleen geprobeerd met een naaimachine nood – tandingen aan te brengen. Men is ook gaan experimenteren met een Roulette – doorsteek.

*Brief aangetekend van Ede lokaal van 27 januari 1927. De zegels hebben een **Naaimachine – Perforatie**. (zie afbeeldingen onder)*

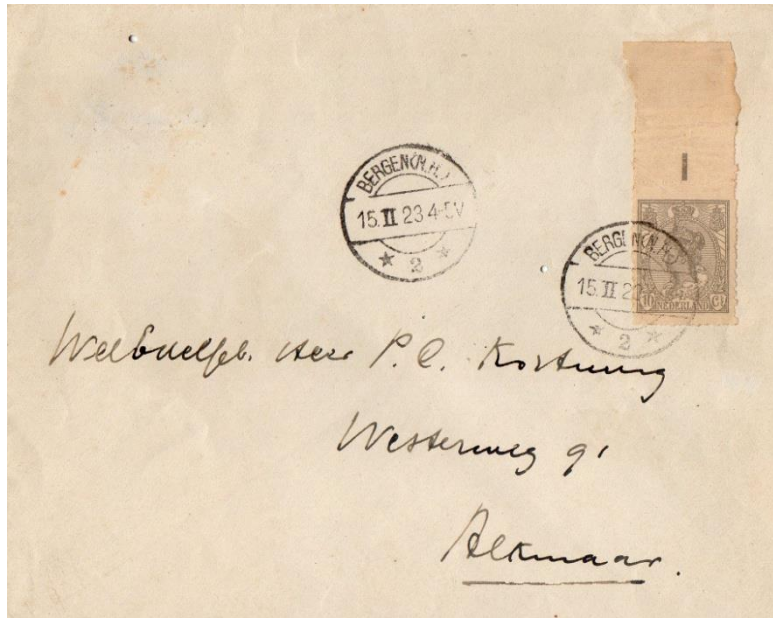
Tarief: 40 cent. Brief 4^e gewichtsgroep aangetekend interlokaal volgens de tarieflijst van 1 maart 1921

Brief 4^e gewichtsgroep 25 cent + aantekenrecht 15 cent totaal 40 cent.

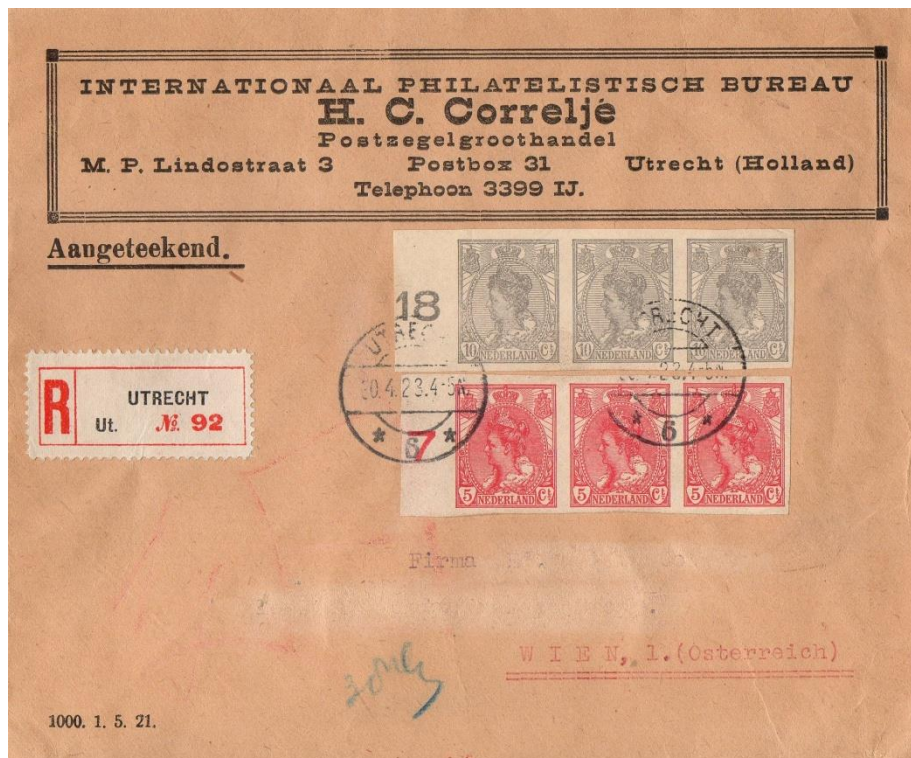
Van 1 maart 1921 tot 1 februari 1928 was er geen apart tarief voor lokale post.

Naaimachine – Perforatie

Brief van Bergen (Noord Holland) naar Alkmaar van 15 februari 1923. Adres P.C. Korteweg Alkmaar. Tarief: 10 cent. Brief 1^e gewichtsgroep interlokaal volgens de tarieflijst van 1 maart 1921. De brief is voorzien van een postzegel van 10 cent met een **Roulette – Doorsteek**. De geadresseerde was de bekende Nederlandse verzamelaar P.C. Korteweg.

Brief aangetekend van Utrecht naar Wenen in Oostenrijk van 30 april 1923.

Tarief: 45 cent. Brief 2^e gewichtsgroep (38 Gr) aangetekend buitenland volgens de tarieflijst van 1 maart 1921. Brief 30 cent + aantekenrecht 15 cent totaal 45 cent.

Briefkaart per luchtpost van Rotterdam naar Banjoewangi Nederlands Indië van 8 september 1928

Tarief: 45 cent. Briefkaart naar Ned. Indië per luchtpost volgens de tarieflijst van 15 april 1928.

Briefkaart 5 cent + luchtrect 40 cent totaal 45 cent.

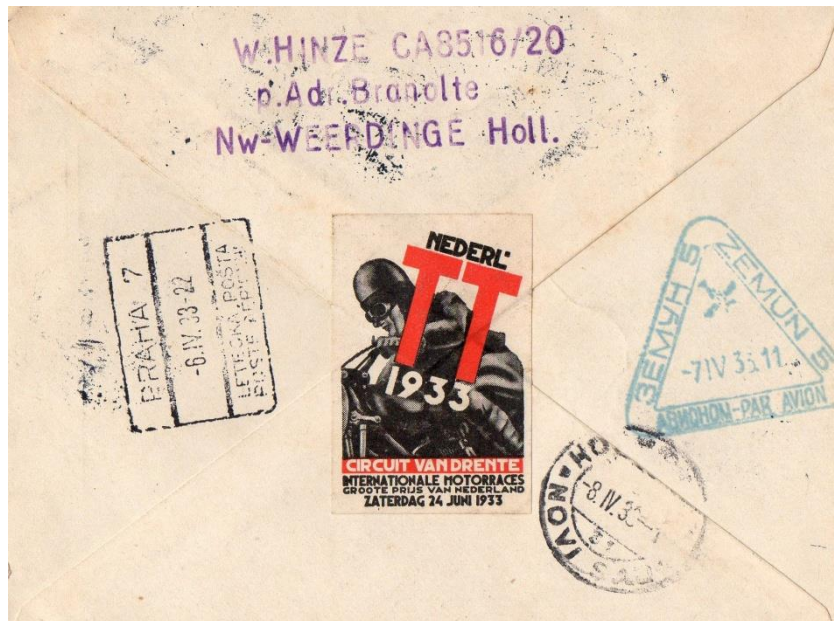

Brief aangetekend met aangegeven waarde van 's Gravenhage naar Baden - Baden in Duitsland van 24 november 1923. De aangegeven waarde is 5 gulden.

Tarief: 40 cent. Brief 1^e gewichtsgroep buitenland aangetekend met aangegeven waarde volgens de tarieflijst van 1 maart 1921. Brief 20 cent + aantekenen 15 cent + 5 cent aangegeven waarde (5 cent per 300 Fr) totaal 40 cent.

Brief aangetekend per luchtpost van Borger via Praag naar Novi – Sad in Joegoslavië van 5 april 1933. Tarief: 32½ cent. Brief 1^e gewichtsgroep luchtpost buitenland volgens de tarieflijst van 1 november 1928. Brief 12½ cent + aantekenenrecht 15 cent + luchtrecht 5 cent per 20 gram Totaal 32½ cent.

Achterzijde van de brief met het stempel van Praag 6 april 1933 het driehoekstempel Par Avion Zemun 5 van 7 april 1933 en het aankomststempel van Novi – Sad van 8 april 1933. De brief is gesloten met een sluitstrook van de Nederlandse T T in 1933 op het circuit van Drente te Assen.

Geraadpleegde literatuur: Nederlands Maandblad voor Filatelie 1923

Catalogus Postzegels op Brief. *H Buitenkamp – E. Müller*

Aantekening en aangegeven waarde sinds 1850. *Mr. W.S. Da Costa -*

Ir. H.P. Rozema - Dr. J. Vos

Poststukken: Peter Raetsen.